

Къардаш Къырымгъа Дагъыстандан кеме

Къырым Россия Федерациягъа къошулгъанлы бир йыл тамамланды. Къайтып алдагъы эли булан бир болуп ярыматав улуу улкеде болуп турагъан ишлеге жагъ кюйде къошула. Биз барыбыз да онда болуп турагъан алышынывларгъа къарайбыз, оланы къыйынлыкъларына талчыгъабыз, уьстюнлюклерине сюнебиз. Бугюн бизге онгайлы ёл ачылып, Къырымны яшавуну, олагъа этилеген кемеки гъакъында биринчи къолдан билмеге имканлыкъ тувулду. Аз азмангъа ватанына гелген ДР-ни Къырым булан къардашлыкъ аралыкъланы ва миллетара масъалаларына байлавлу Дагъыстан Республиканы Халкъ Жыйыныны Председателини кемекиси Израил Кебедов булан эсгерилген якъларда болуп турагъан ишлени гъакъында лакъырлашабыз.

– Израил Гъабирович, Къырымда болуп турагъан ишлени гъакъында билмеге сюер эдик. Онда гъали не болуп тура, не йимик гъаракат этиле?

– Умуми пикругъа гёре, мен де шону булан разимен, гъалиги Къырым Россиядагъы 90-нчы йыллардагъы гъалгъа ошай. Шо кюйдеги жагъ алышынывлар: къыйынлы экономика гъал, эсги къайда гетип, янгысы гелип тамурлашып битмеген заманлар. Адамлар янгы къайдалагъа уьйренмеге

тарыкълар, россиялы жамиятгъа сингив тынч ва тетекейсиз оьге деп айтмагъа къыйын. Ярыматавну къыйынлы гъалыны кеп тюрлю себеплери бар. Инг башлап бу республика оьзге якълар булан тувра ёл булан байланмагъан, янгыз паром ва аэропорт байлавлукълар бар. Яшавлукъну бир къайдасындан башгъасына чыгъып битгинчеги гъал адамланы яшав даражасына ташир этмейли де болмай. Оланы авур гъалын гележек яшав яхшы янгъа алышынажакъ деген умутлар йымышата. Шо умутлар, озокъда, бизин пачалыгъыбыз булан байлана.

Ондан къайры да, Къырымны яшавун яхшылашдыражакъ оьз гючу де бар. Шо юрт хозийство, промышленность ва курорт-санаторий тармакълар булан байлавлу.

– Къырым ярыматавну ватандашларыны гъакъында билмеге яхшы болур эди, олар нечик адамлардыр?

– Ярыматавгъа гелгендокъ бизин республикаларыбыз бир бирине ажайып ошайгъанлыкъ гёзге илине.

География якъдан да бир йимикбиз, деп айтмагъа ярай, генг курорт зоналар ошашлы, юрт хозийство имканлыкълар да

къалышынмай, кеп миллетлер барлыгъы да: мунда къырым татарлар, оруслар, украинлер, эрмелилер, греклер, жугъутлар, цыганлар, къараимлер, немецлер, болгарлар яшай. Мен ва оьзгелер де эс эттени, аслусу олар дагъыстанлылагъа бек ошай. Бир йимик къочакъ, ишден къоркъмайгъан, къатнавда гъилласыз, уллулагъа гъюрмет, гичилеге сый этип бир йимик байлыкъланы гъюрметлеп тарбия, ингдеси де агълюню аявлап сакълап янашыв. Биз Къырымда Дагъыстанны ва ону халкъларыны гъюрметлейгенин ва сюегенин тапдыкъ.

Номерде:

Пайхаммарны межити Дагъыстанда

Ругъу къатгы адам

Мен гъижапны нечик сююп къалдым

Президент булан бизин ёлугъувубуз

Сав ва алгъа талпынагъан жамиятда ругъ ва дюньялыкъ якълар бир бирине кеме ва къошум этмеге тарыкъ. Бириси башгъасындан толу болмажакъ. Оланы арасында англав ва гелишлик табылагъанда не заманда да шо бизге арив тиймей болмай. Биз гёрегеник йимик, къошулуп гъаракат этмеге хыял бардан къайры, жамиятны оьсююне гъар гюнлюк ишлер де этиле, къошулуп этилеген проектлер де бар, масъалаланы англав ва шоланы нечик чечмеге тарыкъда да ёрукълукъ бар. Дагъыстанны Президенти Рамазан Абдулатипов ислам журналистлер булангъы ёлугъувлар бирче иш гёрюв-

ню яхшылашдырмакъ учун ва (биз англайгъан кюйде) жамиятны герти байлыкъланы айланасында бирикдирмек учун оьтгериле. Шолайлыкъ учун хыйлы имканлыкълар бар. Мисал учун, биз бизин республиканы артда къалгъан ва криминал якъ, деп гъисап этегени эшитебиз. Бу терсликге ва ялгъангъа гъалекленебиз. Амма шолайлыкъны алдын алмакъ учун биз не этмеге гъазирбиз? Масала, тартымай ва уялмай, «Ас-салам» газетибиз шо гъакъда кеп иш этген деп айтмагъа баолабыз, биз Дагъыстан авам ва тарбиясыз къыр вилайт тюгюлю гъакъда хыйлы макъалалар язгъанбыз.

Есибиз Аллагъны кемеги булан башлагъан ишибизни узатмагъа да хыял этебиз. Шо гъукуматны яда жамиятны макътав тюгюл, шо дюр – гертиликни излев, ачыкъ этив ва ялгъангъа къаршы далил гёрсетив. Шолай айтмагъа биз толу кюйде болабыз, неге тюгюл ардагъы вакътилерде дагъыстанлыланы яшавун яхшылашдырмакъ учун иш этилмей тюгюл. Журналистлер, айлана якъны гъакъында кеп билегенте гёре, олар болуп турагъан алышынывланы да оьзгелерден эсе чалт гёре ва олардан янгылыкълар, о-бу макъалалар нечик къайдада берилежеги, не маъна

берилежеги англав болмагъа тарыкъ. Шо саялы гъар айтылгъан сёзююзге тергевлю болуп, биз не ва нечик айтгъаныбыздан хыйлы зат гъасил бола. Дагъыстанны башчысы булангъы ёлугъув сёз ва пикру алышдырыв къайдада оьтдю, эки да якъ бириси айтгъангъа къошуп, янгы ойланы уьстюнде ойлашылды. Лакъырны барышында хыйлы масъалалар арагъа салынып ойлашылды, ёруклар этилди. Гъакимият, жамият ва язагъан, биз учун да, кеп-кеп пайда болгъаны чы ачыкъ.

Азиз Мичигишев

Алжирден гелген къонакълар

Магъачкъалада шагъардагъы Дагъыстан Ислам Университетде бугюнлерде Алжирден гелген къонакъланы гьурметине уллу агъвалатлар болду.

Жыйын ДГУ-ну охув янына къарайгъан ректору Мугъаммад аш-Шамини сиптечисене гёре оьтгерилди. Алжирден гелген къонакълар булан лакъыр этмеге ДГИ-ни барыда муаллимлери ва ва муталимлери кёп сююп гелген эди. Ёлугъувну барышында профессор Башир Кардусси Алжир пачалыкъны гъакъында, ону тарихини, Европа уьлкелердеги сапарыны гъакъында тындырыкълы хабарлады. Олай да, ол айтгъан кюйде, Дагъыстанда йимик таза юрекли бусурманланы мунда гёрмеге бирт де гёзлемей болгъан. Ёлугъувда динге бакъгъан

сюювге, билимге этилмеге герекли гьурметте ва къылыкъланы гъакъында хабар юрюлду.

Алжирден гелгенлени бириси оьзюню сёйлевюнде булай деди: «Суриягъа, Иракъгъа, Ливиягъа къарагъыз – олар барысы да тозулгъан. Шолайлыкъланы себеби де олар динге юреги авуртмайгъанлыкьда болду!» Ахырда ол булай деп къошду: «Дагъыстанлыларда бар йимик динине бакъгъан булай сюювню мен башгъа бир ерде де гёрмегенмен. Бу берекетли топуракьда сизин булан бирче болмакълыкъланы мен уллу насипликте санайман!»

Ёлугъув битгенде жыйылгъанлар Есибиз Аллагъгъа бары да бусурманланы эсен-аман якълагъанны ва берекетли этгенни тиледилер.

Ингилис музейде бусурманланы галереясы ачылажакъ

Ингилис музейде бусурманланы дюньясына багъышлангъан галерея Ислам динни маданиятына янгы гёзден къарамагъа имканлыкь ачажакъ. Испаниядан Китайгъа ерли топуракьдагъы мезгилде бай маданият топлангъан ва къаравчуланы агъамиятын тартагъына шеклик ёкъ. 2018-нчи йыл къапурларын ачажакъ янгы галерея бай экспонатлар булан къаравчуланы тамаша этежек. Бусурман дюньяны гёрсетмеге болар йимик кёп-кёп уьстюнлюклер бар, музейде шолар гъали болгъунча

арагъа чыкъмай сакъланып тургъан. Шолай гъал булан рази къалмагъа сюймей, музейни ёлбашчылары ватандашларын бусурман маданият булан таныш этмеге токъташа. Булай гъаракат «Albukhary Foundation» деген Малайзиялы рагъмулу къурумну кёмеги болмагъан эди буса яшавгъа чыкъмас эди. Галереяны къуруму эки бёлкеге бёлюнген. Биринчисинде гёрсетилежек асарлар Ислам дин тувгъан заманлардан. Экинчисинде буса, османланы, сефеидлени ва монголаны оьр даражадагъы

маданият асарлары гёрсетилежек. Оланы арасында суратлар, багъалы тагъымчакълар, савут-саба болажакъ. Олай да галереяда Орта Азияда ва Къыбла-Гюнтувш Азияда этилген къумачлар да, оьзге тюрлю предметлер де болажакъ.

Нейл Мак Грегор дейген Британ музейни директору айтгъан кюйде, «Albukhary Foundation» деген къурум оьзлеге тенги ёкъ кюйде багъалы савгъат этген ва шолайлыкь олагъа лап бай бусурман коллекцияны арагъа чыгъармагъа имканлыкь бере.

Пайхаммарны ﷺ межити Дагъыстанда

Межитлер Къудратны Еси Аллагъны ер юзюндеги уьйлери гъисаплана. Расулдуллагъ ﷺ булай айтгъан: «**Ким межит къурса, гъатта къыр тавукъну уясыны оьлчевюнде болса да, Къудратны Еси огъар женнетде уьй къура**». Шо межитлерден бары да адамлагъа, айрыча гъар кесден башлап, савлай жамиятгъа ерли кёп уллу пайда барлыкь булан байлавлу.

Таварихден биз билеген кюйде, Пайхаммар ﷺ гёчюп гелген адам бола туруп, оьзюню маканыны гъайын этмейли, бары да гючюн, инг башлап межитлер къурувгъа бакъдыргъан. Ону учун межитлени къурулушу бек агъамиятлы болгъан.

Къудратны Еси Аллагъгъа макътав болсун, сав дюньяны бусурманлары шо агъамиятлы ишге айрыча тергев бермекни къастын эте. Муна Дагъыстанда да Европада лап уллу межитни къурулушун башладылар.

8 мартда Магъачкъала ва Каспийск шагъарланы аралыгъында умуми республика оьлчевде мажлис оьтгерилди. Шо чара Европада лап уллу Ислам дин центртгъа къорчу салывгъа багъышлангъан эди.

Комплексни аслу къурулушу оьзюне 50 минг адам сыягъан Европада лап уллу гъисапланагъан межит болажакъ!

Межитден къайры да Ислам дин центрда Бусурманланы ругъани управленийесини бинасы да, Дагъыстанны ва Ислам динни музейи, ертюп паркинг ва оьзге тюрлю социал ва дин объектлер болажакъ.

Жыйын болажакъ ерде эртен тезден башлап юзлер булангъы автомашинлер ва минглер булангъы адамлар топланды! Шу берекетли ва шатлы мажлисте Дагъыстанны бары да районларындан ва шагъарларындан кёп халкъ жыйылгъан эди. Оьтгерилеген чараны ишин юрютеген, Къазбек районну имамы Казим гъажи Темирболатов эсгерген кюйде, халкъ межитине бизин Пайхаммарыбыз Мугъамматны ﷺ аты берилежек! Ругъани центрны оьзюне Иса пайхаммарны ﷺ (Ииусуну) аты къоюлажакъ. Университет буса Халитшагъ аль-Багъдадини атын юрютежек.

Мажлисни, сыйлы Къуръандан аятлар охув булан, Хасмагъаммат гъажи, Сайит-Магъаммат Абубакаровну атын дагъы фондну директору ачды. Чыгъып сёйлегенлени арасында республиканы политика ва дин чалышывчулары бар эди. Айырып айтгъанда, динге эркинлик беривню, Дагъыстан Республиканы дин къурумлар булан байлавлукь комитетни председатели Сулейман

Магъамматов, Дагъыстанны муфтисини орунбасары Агъмат гъажи Кахаев ва оьзге тюрлю алимлер сёйледи.

Бу гертиден де бюгюнхалкъ къурулушу болажакъ, ва межитни къурулушуна биринчи взносу Дагъыстанны муфтиси шайых Агъмат гъажи апенди (къ.с.), олай да мажлисте ортакъчылыкь этген

бары да алимлер ва къонакълар шо рагъмулу ишге оьз къошумун этдилер!

Ким бу центрны къурулушуна – иши, сёзю, тилевю булан – ортакъчы болагъанланы гъарисин Аллагъ, женнетлеге ёл ачып сююндюрсюн! Амин!

Ансар Рамазанов

Учредитель

Благотворительный фонд «Путь». Газета печатается по согласованию и одобрению Духовного управления мусульман Дагестана

Редакционный совет

Председатель редакционного совета муфтий РД Ахмад-хаджи АБДУЛАЕВ

Главный редактор

Абдул-Азиз МИЧИГИШЕВ

Канонический редактор

Абдулла АДЖИМОЛЛАЕВ

Дизайн, вёрстка

Мухаммад МУСАЕВ
Иса ОМАРОВ

Менеджер

Абдусабир АХМЕДОВ

Газета зарегистрирована Федеральной службой по надзору в сфере связи, информационных технологий и массовых коммуникаций.

Свидетельство о регистрации ПИ № ФС 77-42079 от 24 сентября 2010 г.

Индекс 51325

При перепечатке ссылка обязательна.

Набрано и сверстано на компьютерной базе газеты «Ас-Салам». Отпечатано в ООО «Дом печати» по адресу: пр-т Акушинского, 20.

Заказ № _____

Сдано в печать 01 апреля 2015 г. в 18:15

Тираж 3. 150 экз.

Адрес редакции

367015, РД, г. Махачкала, ул. Аскерханова 13а.

Телефоны:

Редакция: (8722) 51-85-22. Подписка и доставка по г. Махачкала: 914-222. по Республике Дагестан: 8-988-699-28-24.

E-mail: assalamweb@gmail.com;
www.assalam.ru

Ругъу къатты адам

Биз оъзюню гъакында айтмагъа сюеген адам къарабу-дагъгентли Исрапил Исмайлов. 1980-нчи йылда тувган бу улан гиччиден тутуп сакъат, юрюп болмай. Огъар гъалиге аякъларына беш керен операция этилген ва хас коляскасыз онда-мунда бармагъа болмай. Исрапилни къардашлары огъар кеме болсун учун, оъзлерден болагъан бары да къуллукъны эте, гъатта ине тюртюрню (иглотерапия) де къоллагъан. Айлана якъгъа бармагъа, геземеге бозара буса да, Исрапил ругъдан тюшмеген, ол шат ва гелишли адам. Ону лап къыйматлы хасияты, къылыгы буса, ибадатны къоймай юртегенлик. Сакъат адамлагъа нечакъы къыйындыр, оъзгелер сан да гърмейген, ишлени кютмеге янгыз Есибиз Аллагъ биледир. Нечакъы къыйын буса да, Ис-

рапил чи гиччиден берли намаз да къыла, бирисин де къутгъармай. Аллагъ къабул этсин! Намазгъа чакъырагъан азанны авазы эшитилгендокъ, ол шоса гъат Яратгъаныбызны алдындагы бу борчун кютмеге алгъасай. Амма ону юрегин талчыкъдырагъан бир дерт болган. Шо да жума намазгъа барып болмайгъанлыкъ.

Амма хоншу яшланы яхшылыгъындан бириси йылдан тутуп Исрапил жума намаз къылмагъа башлагъан. Шо за-

манни ичинде бу къоччакъ улан бир жуманы да къутгъармагъан. Жумалагъа юртегенче адын Исрапил къурдашларын кемеги булан юртда болагъан мавлетлеге, зикир охувагъа барып ортакъчылыкъ эте

сип. Биз кеплерибиз булай яхшылыкъдан шону йимик къуванып болмасдыр. Аллагъу таала бу улангъа ажайып яхшы хоншулар ва къурдашлар да бергени уллу яхшылыкъ. Олар зувабы бирден-

болган. Демек, бу уланны юреги Ислам динге бакъгъан, Аллагъ гърсетген ёлдан тайышмагъа сюймей, Есибиз огъар шо гъаракатда гюч ва чыдамлыкъ берсин.

Бек ачыкъ юрекли Исрапил Ислам динни юрютюр болагъанына Есибизге даим шюкюрлюк эте. Жума намазгъа барып болагъанлыкъ да ол учун уллу насип. Биз кеплерибиз булай яхшылыкъдан шону йимик къуванып болмасдыр. Аллагъу таала бу улангъа ажайып яхшы хоншулар ва къурдашлар да бергени уллу яхшылыкъ. Олар зувабы бирден-

бир артсын учун биринден бири алып Исрапилни гезик булан жумагъа элте ва шону булан «тоймай», зувабы артсын учун къоллары булан гетерип ону гъатта межитни экинчи къабатына да миндире. Юртлулар да огъар тийишли гюрмет ва абур-сый эте, сюйме де сюе. Жума къылынып битген сонг, Исрапилни къолун алып, къучакълап: «Намазынгны Аллагъ къабул этсин!» – деп айтагъанлар хыйлы-хыйлы адам бола. Намаздан къайры, Исрапил гъар рамазан ай ораза тутмагъа да къасткъыла. Есибиз Аллагъ бу адамгъа энниден сонг да динни сюймек, чыдамлыкъ, сабурлюк, таза юрек ва герти доньяда насип берсин, деп биз де алгъыш этебиз, тилебиз.

Абдулла Гъажимоллаев

Къардаш Къырымгъа Дагъыстандан кеме

1 « – Бир динни юртегенлик де къардаш халкъланы дагъыстандан дагъы да ювукълашдырадыр?

– Ислам Къырымда янгъдан чечекленивню вакъгисин сезе, оъсе, мунда межитлер къурула, адамларда дин гыслер уяна. Ерли муфтият башында Къырымны муфтиси Эмиралли Гъажиде Аблаев булан ярыкъландырып ва пропаганда уллу иш юртегенни инамлы кюйде айтмагъа боламан. Мунда бусурманланы яшавун, ибадатны къолайлашдырмакъ учун этилмеге тийишли гъаракат ажайып экенни яхшы англай. Эмиралли Гъажиде болуп гетген алышынывланы гъакында бир гезик булай айтгъан болган: «Украинадан чыгып Россиягъа къошулгъанда, биз кемеки эшиги ябылды деп тургъан эдик (аслу гъалда Тюркиядан гелеген) ва гезлемеген кюйде Есибиз бизге оъзге якъдан кеме этди, башгъа кемеки эшигин ачды. Муна бизин якълагъа дагъыстанлылар гелип ва къайтарышыгъа бир зат да тилемей кеме къолун узаталар».

– Израил Гъажиде, шо кеме не йимикдир?

– Алданокъ айтып къоймагъа сюемен, къардаш халкъгъа не иш этмеге гез алгъа тутсакъ да, инг башлап биз шо гъакъда Къырымны гъукуматы ва ерли муфтият булан гъакълашабыз. Кеме буса, не йимик де ва тюрлю-тюрлю де бола. Кеме этивню башы Дагъыстанны Президенти Рамазан Абдулатипов Дагъыстанны бусурман ругъани идарасы булан эки де республиканы гъакимият ёлбашчылары булангъы ёлугъудан башланды. Шо ёлугъуда республикаланы ёлбашчылары бир-бирине кеме этерге ва къурдашлыкъны юртемеге сёлешди. Олай да Къырым халкъланы арасында ругъарыкъландырып ишлени не ёрукъда юртемеге, шо гъакъда нечик кеме болдурмагъа болагъан гъакында да сёлешивлер болду. Уъстевюне, дагъыстанлылар башлагъан мекенли ишлер де бар. Шолай, бизин якълылар оъз бойнуна Къырымда ишленип битмеген межитлени битдирмеге, къурулуш ишлени узатмагъа башлагъан. Онда

намаз къылмагъа ерлер етишмейгенлик билине. Гъалиге дагъыстанлылар тогъуз межитни къурулушун толу кюйде бойнуна алып, харж да чыгъарып, битдирмеге алгъасайлар.

– Оъзге башгъа мекенли ишлер, кеме этивлер болгъанни да билемен. Шо гъакъда да айтсанг атив болур эди.

– Биз ишибизни Къырым Россиягъа къошулгъандокъ, бир йыл алда башладыкъ. Кеплер билме де билмейдир, тек Къырымгъа лап биринчи кеме къолун Дагъыстан узатгъан эди. Шо заман Дагъыстанны Президенти Рамазан Абдулатиповну буйругъуна гере, Къырымгъа 8 КАМАЗ машин булан 80 тон ашамлыкъ сурасат етишдирилди. Амет-хан Султанны атына багъышлангъан Ялта шагъарда тутушуп ябушудан халкъара турнир оътерилди. Узбек ханны межитини 700 йыллыгына багъышлангъан халкъара конференцияда ортакъчылыкъ этдик, шону натижасында межит бусурманлар намаз къылагъан кюйде къалажакъ, музей этилмейли. Эки де республиканы арасындагы оър охув ожакъланы къатнавуу ишин болдуруда хыйлы къошум этдик. Бахчисарай шагъарда оътерилген Дагъыстанны инче саниятыны выставкасы хыйлы кырымлыланы агъамиятын тартды. Бизин таклифбизге гере Севастополь шагъарда экономический институтларда охуйгъанланы ёлугъуву болду. Хыйлы ерли шагъарларда дагъыстанлы спортчуланы дарс гърсетивю кёбюсю яшланы ругъун гетерди. Ондан къайры, генг кюйде «Гъакъ герти къыйматлар» деген проектни яшавгъа чыгъармагъа бажарылды.

– Шо ишни гъакында биз де кеп эшитгенбиз. Нени гъакында эди шо, айтгъанни сюе эдик?

– Белгили дагъыстанлы нашитлени йыраву Гъадис Сабиев, Рустем Мемеев дейген ерли йырав булан бирче, «Гъакъ герти къыйматлар» деген аты булангъы бу тамаша проектни этмеге болдулар. Оланы аслу мурады тынглавчулагъа-

къаравчулагъа Ислам динни гъакында айтмакъ, о уйретеген затланы етишдирмек. Масала, бусурманланы бир-бири булангъы аралыгы, ону булан бирче динни юртемейгенлеге нечик асил янашмагъа тарыгы да унутулмай. Ислам дин атаанагъа, авлетлеге, хоншулагъа нечик оър даражада янашмагъа уйретеген кюй де айтыла. Бары да насигатлар, озокъда, аявлу Пайхаммарыбызны ﷺ яшавундан алынган уългюлер булан толумлашдырыла. Айтылагъан сёз, къабул этмеге тынч болсун учун, энгил нашитлер булан аралап бериле, кырым татарлар олагъа «илягъилер» деп айта.

– Израил Гъажиде, кеплер эшитген «Пайхаммаргъа сюев булан» деген аты булангъы Дагъыстан – Къырым автопробегни эсгермей къойма да ярамасдыр?

– Ватаныбызда шо ой гелгендокъ, биз шосагъат Дагъыстанны башыны атындан автопробегни гъакында гъакълашмагъа Къырымны гъакимиятына бардыкъ, кагъыз гелтирдик. Олар да министрлени Советин жыйып, бизин нечик къабул этмеге болурну, не йимик кеме тарыкыны гъакында жыйын оътерди ва тийишли бары да чараланы этди. Олар бизин оюбузну ангады ва якълады. Бу гъаракат Пайхаммарыбызгъа ﷺ иришхат этгенлеге жавап болуп къалмады, эки де республиканы дагъыдан дагъы да ювукълашдырыгъа элтеген себеп болду. 200 машинге де минип, бизин якълылар шо ёлну не гъакъ этмедилер. Олар тарбиясыз, не де этмеге ярай деп ойлашагъанлагъа, бусурман адамлар олагъа къайтарыш этебиз деп, шо даражагъа тюшмеге герекмейгенни иши булан гърсетди. Ислам динни ативлюгю, исбайылыгы да шолалыкъдадыр, намартлагъа ошаматгъа къармайгъанлыкъда.

– Биз эшитген кюйде, ювукъ арада Къырымгъа Дагъыстандан дагъы

да кеме гъисапда сурат йиберишеж. Шо тюзю?

– Дюр, шо герти хабар. Артдагы гюнлерде республикабызда гъазирлик ишлер юреле ва къардаш Къырым учун сурат алмакъ учун акъча жыйыла. Аллагъ буюрса, узакъ къалмай шо кеме шологъа етишмеге де етишеж. Ондан къайры, жамиятыбызны бары да ватандашлары къардашлыкъны ювукъ гыслерин сезмеге болсун учун биз бир-бир ишлер этмеге гез алгъа тутгъанбыз. Узакъ къалмай, натижалары да арагъа чыгъар.

– Израил Гъажиде, бир-бир адамларда: «Не учун бу ишлер этиле?» – деген сорав тувулунма бола. Шологъа не айтар эдинг?

– Гертиден де, шолалы сорав арагъа чыкмагъа боладыр. Биз таза юрек булан гъар этген кемегибиз янгыз Бир Аллагъны разилигин къазанмакъ учун, деп айтмагъа болабыз. Къардашгъа, хоншугъа герек заманда болагъан кемегибизни этмек – шо бизин мурадыбыз. Аллагъ – шагъат, бизин оъзге хыялыбыз ёкъ. Биз болагъан кемегибизни этмеге къарайбыз ва Есибиз Аллагъ шо ишде бизин къоймас деп умут этебиз.

– Израил Гъабиевич, заман табып, бизин соравларыбызгъа жавап бергенин саялы, баракала болсун. Есибиз Аллагъны кемеги булан Къырым янгъдан чечекленеж.

– Амин. Шо гъар биз де умут этебиз.

Лакъырлашывну Азиз Мичигишев юртеген

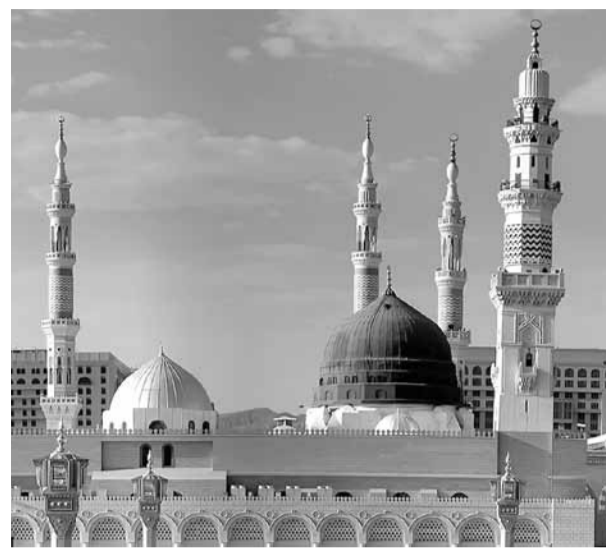
Онгайлы яшавну заминлиги

Белгили гьадисде Пайхаммар ﷺ: «Ол кылыкъланы яхшылашдырмак учун йиберилгенмен», – дей. Бизин Пайхаммарыбыз ﷺ яхшы тарбияланганланы барысына да агьасы (господини). Ону кылыкъланыгы – биз оьзден гьар гюн оьр кылыкълан низамны уьлгюлерин алма болагьан хазна. Шо кылыкъланы ол яшавга чыгьарган. Ханзала ибн Хизайн тапшурган башгьа гьадисде булай айтыла: «Адамгьа багьып сөйлейгенде огьар ол сюеген атланы айтса, Расулулагь ﷺ ушата болгьан». Бизге де шолай этме тюше. Гелигиз, адамлагьа, олар учун аявлу ва кёп сюеген атланы айтып багьайыкь. Шо гьадис Расулулагьны ﷺ камиллешген ювашлыгьын гьрсетип кьоймай, ол шо кылыкъланы яшавга нечик чыгьара болгьанын да гьрсете. Расулулагь ﷺ гьалим, йымьшакь – юваш адам болгьан. Кимесе бирев ону булан кьол алыш этип сорагьанда, Расулулагь ﷺ кьолун башлап йибермей болгьан. Кимесе бирев оьзю булан сөйлейгенде Расулулагь ﷺ, шо

адам ону юрегине сингенмен деп гьис этсин учун, бир заманда да ари-бери бурулмай болгьан. Олай да кырыыйнда барланы алдында аякъларын узатып олтурмай болгьан. Ол олтурганда, гьалигилени кёплери этегенде йимик, бут устуне бут салып олтурмагьан. Ол оьзюню асгьабаларыны алдында, олар шакиртлери болса да, бутларын узатмагьан. Шондан уллуланы гиччилеге этеген гьюрмети ачыкь гьерюне. Неге тюгюл, ол – адилли тарбияланганланы агьасы (господини). Шолай уьлгюлерден кёп тюрлю пайдалы затланы алма ва яшавда кьоллама бажарыла, неге тюгюл, яхшы тарбиялыкь адамны низамын яхшылашдыра, кемчиликлерин тайдыра. Шо адамланы «безенме» – оьзюню макьталган кылыкълар булан ва ишлер булан ярашындырма, кемчиликлерден арек турма борчул эте. Эгер биз бир-бирибизге бакьган якьда оьзюбюзюню адилли тарбияланганьыбызны ругьунда тутсакь, шо биз Аллагьга янашывгьа бакьган якьда да адилли тарбиялан-

гьаныбызны юрютювюбюзюню де гьрсете. Шо нени англатагьанны билемисиз? Шо Яратгьаныбызыны оьр этив. Шо Аллагьны алдына уялагьаныбызны англата. Кьудратны Есини алдындагьы уялчанлыкь адам жамият арада буса да, ол янгыз заманда да болма герек. Аллагьга бакьган якьдан адилли тарбиялыкь Кьурьан охув да – Кьудратны Есини китапларын охув да англата. Адамны юрегинде адилли тарбиялыкь болмаса, онда Аллагьдан кьоркьув да болмас. Эгер биз адилли тарбиялыкьны бизин адатлы гьар гюнлюк яшавубузда да тутсакь, биз Расулулагьга ﷺ бакьган якьда да шолай гьалда болажакьбыз. Расулулагьга ﷺ бакьган якьда адилли тарбиялы болув ону яхшылыкъларын эсге алывну ону атын эсге алгьандан сонг, макьтав сөзлер айтгьанны англата. Эгер Расулулагьга ﷺ бакьган якьда адилли тарбиялыкьны тутма суюе бусагьыз, барыдалар айтма герекли затлар. Шариятгьа бакьган якьдагьы адилли тарбия яратылгьан бары да затгьа бакьган якьда адилли тарбиялыкьны

англата. Адамлагьа бакьган якьдан адилли тарбиялыкь гьалимликни, олагьа гьакь юрекден янашывну, юваш болувну, ярашывну, яман затгьа кьаравдан сакьланывну, олагьа бакьган якьда гюнчюлюкню ёкьлугьун, ич дюньядан тазаланывну англата. Бугюнлерде биз кылыкъланыкь яшавгьа чыгьывда бек гьажатлыбыз. Шо кылыкъланы бизин яшёрюмлеге сингдирив де бизин учун бек гьажатлы! Биз яш наслугьа бизин Расулулагьны ﷺ кылыкь якьларын сингдирме герекбиз. Яхшы, адилли иш этеген адам яхшылыкълар, адилликлер алыр. Алим адамлардан биз бек агьамиятлы затланы билгенбиз. Олар: «Кьой, Аллагь сени

янгыз адилли тарбиялы болуп гьрсюн». Шолай болма герек! Аллагь мени оьзюме ва айланамдагьылагьа янгыз адилли тарбиялы кюйде гьрсюн. Аллагь бизин башгьа кюйде гьерювге гьеч ел берме ярамай. Мен Аллагьга мени ва сизин исбайы адилли тарбиялыкь булан савгьатласын деп тилеймен.

Магьамматшамил Мирзаев
Магьачкьала шагьарда
Редукторный поселокда жума
межитни имамы

Бусурманланы яшавуну маънасы бар!

Гюнбатыш бирдагьы да оьзюню экиюзлю ёлун гьрсетди – гюнбатыш пресса, Парижде болгьан чапгьынлардан сонг, жамиятны гьакьылында «Ислам террорчу» деген англану беклешдирме урунуп кьарады, бусурманлар оьлген террор ишни гьакьында пысып туруп, башын кьайыргьа яшырмакьны артыкь гьрген.

Абдулла Муслимов

Февральда Чапел-Хилл шагьарда (Северная Каролина штат, США) болгьан вагьыш кюйдеги оьлтюрювде болгьан кьурбанлагьа байлавлу болуп сав дюньяны бусурманлары кьайгьырышагьанын билдире. Бусурман студентлерден уьчев гьезлеп башына урувдан оьлген. Уьчевню бирче оьлтюрген деп шеклик тувулунагьан адам 46-йыллыкь Крэг Стивен Хикс гьнгюлюю кюйде гьакимиятлыкьгьа кьолгьа баргьан ва буссагьатгьы вакьтиде полициягьа шагьатлыкь этив гьрсетив бере. Огьар уьчевню бирче оьлтюрген деп биринчи даражалы айыплав этиле деп билдире ерли WRAL телеканал, полициядан берилеген маълуматгьа таянып. Шо маълуматда дагьы да билдирилеген кюйде, шо кьайгьылы ишге Северная Каролина университетлени кампусгьа ювукьда автомашинлени парковка этеген ер учунгьу эришивлюк себеп болгьан. Амма оьлгенлени агьлюлери ва социал сетлерден пайдаланагьанлар жинаятчылыкь дин булан байлавлу деп ёрай, олар Хикс «Атеисты за равноправие» деген гьаракатны кьастлы ортакьчысы болгьангьа тергев бакьдыра. Университетни сайтында оьлгенле-

ни атлары айтыла; шолар: 23-йыллыкь студент-стоматолог Дих Шадри Баракат (Deach Shaddy Barakat), ону 21-йыллыкь кьатыны Юсор Мухаммед Аб-Салха (Yusuf Mohammad Abu Salha) ва ону 19-йыллыкь кьызардашы Разан Мухаммед Абу-Салха (Razan Mohammad Abu-Salha). Уьчюсю практикадагьы бусурманлар болгьан ва рагьмулукь иш булан гьаракатчы кюйде чалыша болгьан. Оьлгенлер булан бир курсда охугьанлар ва хоншулары айтагьангьа гьере, жагьил эр-кьатын Дих ва Юсора оьсеген пачалыкьларда яшавлукь этегенлеге кёмекчи кьол ялгьай болгьан. Шолай оьлтюрюлген жагьил улан, рагьмулу ишде ортакьчылыкь этип, ёлдашлары булан бирге уьйсюз-эшиксиз 75 адамгьа стоматология кёмек этген. Ондан кьайры да бу йыл яйда Дих, Суриядан

кьачып гелгенлеге кёмек этмек учун, Тюриягьа барма онгарыла болгьан. Бир нече жумалар алда жагьил эр-кьатын Суриядан кьачып гелгенлеге стоматология кёмек этмек учун Интернетден таба мая жыйывну кьургьан болгьан. Пюч этивчю бир ишде де ортакьчылыкь этмеген ва оьзлени бары да заманны кьачып гелген гьажатлы адамлагьа багьышлагьан жагьил адамлар террор ишни кьурбанлары болуп токьтай, тек шо гьакьда айтмакь, язмакь учун американ прессада ер табылмай. Шолай болса да, социал сетлерде герти драма гьенлешген – болгьан ишге жавап гьисапда хештеглер арагьа чыкьган, оьлгенлени агьлюллерине кьайгьырышывлар ва олар булан юрек бириклене билдиривлер йибериле.

Бирлешген Арап Эмиратлардагьы белгили дизайнер Анна Аль Харири айтагьангьа гьере, «Шарли Эбдону» якьлавчулар бар ерде маълумат кьуралларда оьлген уьч бусурманны гьакьында маълумат берме ер ёкь». Жамият чалышывчу ва блогер Мохаммед Зеяра да булай суал бере: сав дюньяны бары да маълумат кьаралларыны тергевю Парижде болгьан кьайгьылы ишге эки жуманы узагьында бакьдырылып, оьлтюрюлген бусурман студентлени гьакьында аз языла яда бир зат да язылмай? Конгрессмен Андре Карсон, хештеглени бирисинден пайдалалып оьлгенлени агьлюлерине кьайгьырышывлар билдирген. Тюрияны премьер-министр Режеп Тайып Эрдоган США-ны президенти Барак Обаманы ол оьзюню уьлкесинде уьч бусурман студентни оьлтюрювге байлавлу болуп гьеч сесленмегени саялы танкьыт этген. «Гьалиге ерли Обама бир де билдирив этмеген. Ол адамлагьа бакьган якьда аз буса да гьюрмет этме герек эди. Адилли яшав ёлу булангьы уьч адам. Талчыгьывну сеси де ёкь. Бу ишге бакьган якьдан пысып турмакь кьылыкьсызлыкьдыр», – деп билдирген Тюрияны башчысы. Тек олар гьнгюл ачмайган сөзлер – оьлгенлени агьлюлери ва ювукь адамлары учун далиллени ташдырыв. Шо сөзлер оланы кьайтармас, оланы кьайгьысын гьргенлени де гьнгюн алмас. Шо жагьил адамлар янгыз бусурманлар болгьан экени учун оьлтюрюлген. Бугюн биз олагьа дуа багьышлайбыз, Кьудратны Еси Аллагьга шабагьатлы болмакьны о дюньяда гечмекни ва насипли этмекни тилейбиз!

Мен гъижапны нечик сююп къалдым

США-лы бусурман тиштай-па оъзю булан болгъан ишни гъакъында хабарлай Крисса Ламкахан, США:

«Булай болду, мен Ислам динни къабул этгинче алдын, гъижап байлавгъа гёре сынагъа тюшондюм.

Оъзюне байлавлу принциплене ва айрычылыкъланы гъакъында кёп билмек муратда мен йыл ярымгъа ювукъ вакътини узагъында Ислам динни уйрендим. Озокъда, мени учун айрокъда тиштайпалагъа байлавлу гъалны масъалаларын гъаваслы эди. Шо маънада айтгъанда, гъижап лап ачыкъ белги болуп токътай, айрыча эстергенде, ону тийишли ери мени тергевюмню тарта эди. Узакъ къалмай гъижап байлайгъан тиштайпаланы гёрюнюшю мени бютюнлей гъайран этди, ва мен шону байламакълны оъзюм учун мурат этдим.

Ислам динни ахтарывда мен алгъа баргъан сайын Ислам дин китаплар сатылагъан тюкенлеге къатнама башладым, шо тюкенлерде Къуръангъа ингилис тилде англатыв берген китаплар гъадислени ва Мугъаммат Пайхаммарны ﷺ ва ону асгъабаларыны яшавуну гъакъында хабар берген жыйымлар булан тахчалагъа бирче салынып бола эди. Мен Ислам динге байлавлу асарланы ва лекцияланы ажайып чалтыкъда охуп чыгъа эдим, тек узакъ къалмай мени тергевюм тюкенни башгъа бёлюгюне – исбайы бусурман опуракълар ва гъижаплар ерлешкен бёлюкге бакъды. Витриналагъа къарай туруп ялкъып, мен ахырда да биринчи

гезик гъижапны байлап къарама ва оъзюме алма тавакеллик этдим.

Мен биринчилей гъижапны байлагъан кюй

Гъижапны башлап байлагъаным эсимде бар. Шо адатлы гъижап эди. Биринчилей байлайгъан адам учун о бек онгайлы эди, ону байлавну къайдасын англамакъ учун, мен ону тангладым.

Буса да мен гёзге простой гёрюнеген шо гесек яшыл къумачны байлагъанда бир тамаша иш болду. Гюзгюден оъзюмню хыртыч гёргенде, гёрюнюшюме гъайран болдум ва шосагъат гъижапны чечдим. Мен гюзгюден оъзюмню бютюнлей башгъа ят келпетде гёргенимни устевюне, маълумат къуралларда гёрсетеген шолай байлангъан тиштайпагъа байлавлу терс ойлар къуршады. Шолар барысы да мени тюшонювюме терс таъсир эте башлады.

Арадан аз заман гетип, мен шо ойдан къайтдым ва, эгер магъа межитге барма тюшсе, гъижап байлажакъман деп токъташдым. Бугюн, артгъа къарап ва шо мюгълетни эсге алып, мен тюкенде мен сатып алгъан зат Къудратны Есине таби болувумну гиччи абаты ва белгиси болуп токътады, тюзю, шо заман мен шогъар тюшонюп битмеген эдим.

Айлар оьгюп бара, Ислам динни ахтарывларым устюнлю кюйде алгъа юрюй буса да, янгы гъижап байламакъ учун себеп табылмай турду. Буса да, сонггъа таба ачыкъ болгъан кюйде, явлукъ байламакъ

учун магъа гъеч бир хас себеп гъажатлы болмагъан. Таза гъаваслыкъ булан мен шогъар, яни гъижап байлавгъа, оъзюме экинчилей имканлыкъ бердим. Шо муратны кютмек учун магъа тынч ва енгил болсун ва оъзюме багъыйлы бир зат алмакъ учун, мен къайтара тюкенге гелме токъташдым. Магъа ошавлу бир нече учуз, тек исбайы бусурман опуракълар алып гийме башладым, сонг шагъаргъа чыгъып, ашамлыкълар сатылагъан гъалал тюкенлеге, ва мени учун онгайлы ерлеге къатнап айландым. Ахшам эрме аш гъазирлейгенде де гъижап байладым ва шондан сонг явлукъгъа байлавлу оъзюмню янашывумда янгы даражагъа чыкъгъанымны англадым. Энни мен онгайлыкълны гис этемен, мени гъижабым яхшы, къылыкълны ойланы тувдура ва савлай алгъанда, шо багъыйлы сынав болду.

Гъижап булан байлавлу бол-

гъан башлапгъы сынавлар магъа мени янгы тыш гёрюнюшюме уйренме кёмек этди деп эсеме геле. Сонг мен даимликге оъзюмню яшавумну алышдырма токъташдым ва Ислам динни къабул этдим. Иман-шагъадатны сёзлерин айтгъандокъ, мен намаз жувундум, гъижап байладым ва намаз къылма башладым. Альгъамдулиллагъ!

Гёзленмеген сесленив

Экинчи гюн мен, гъижап да байлап, ишге бардым, бироз талчыкълы да, гъалекли де дюр эдим. Айланамда барысы да магъа гъаваслы кюйде къарай эдилер. Башлап къыйын эди, тек Ислам динни къабул этивюм ва тыш гёрюнюшюмню алышыныву иш ёлдашларымны янындан аста-аста аглавлу къабул этилеген болду, ва мен олагъа шо саялы бек разимен.

Къардашларыма бакъгъан якъда айтсам, мен этген ишге уллу

гъюрмет булан янашды. Жамият арагъа чыкъгъанда да, мен оьпкелевлени ва кепимни бузагъан бுவарывланы эшитмедим. Шо ягъындан алгъанда, мени ишим тюзелгенни билемен, ва гъижапны ёлун танглагъан мени бары да къызардашларыма да шолай болсун деп умут байлайман ва дуа этемен.

Шондан берли арадан тогуз йылгъа ювукъ заман оьтген. Мен ябылып юрюйген бусурман тиштайпаны стилин бир нече керен алышдыргъанман, мен сынавлар оьтгерме сюемен ва гъар тюрлю келпетлени тангламакълны къужурлу гъисап этемен. Гюзгюге къарагъанда, менде гъижапны чечмек деген ой тувулунмай ва биринчи сынавумну кюлей туруп эсге аламан. Неге тюгюл, гъали мен гъижап магъа менлигимни сакъламакълны ва якъланмакълны гъислерин бере, ва шону учун мен Къудратны Еси Аллагъгъа разилигимни билдиремен.

Мен гъали де ябылып юрюме токъташым битмегенлени барысына да барышыв-гелишивню ва рагъатлыкълны гъислери ювукъ ва англашылагъан болгъанни сюер эдим – билемен, бир-бирде шо къыйын бола. Иншааллагъ, биз барыбыз да ябылып юрювге оъзюбюзню ёлубузну табарбыз, гъижап байлавгъа гёре оъз ихтиярыбызгъа ес боларбыз, ва бизин юреклерибизде оьгъар – Къудратны Еси Аллагъгъа сужда къылывну белгисине бакъгъан якъдан сююв бизин юреклерибизде артып тербер».

Ингилис тилден таржума этген Сайт Ибрагъимов

Женнет бавлагъа лайыкълны низам

Анас бин Малик булай хабарлагъан:

«Бир гезик биз Расулуллагъ ﷺ булан бирче олтуруп турагъанда, ол булай деди: «Гъали сизин устюгюзге женнетде яшайгъанлардан бирадам гележек». Бизин яныбызгъа ансарланы бириси гелди, ону сакъалындан сув тама эди, неге тюгюл, ол янгы намаз жувунгъан; сандалилерин сол къолунда тутгъан эди. Экинчи гюн де Пайхаммар ﷺ шогъар ошавлу затны айтды, шондан сонг шо адам, биринчи гезик йимик, дагъы да бизин алдыбызда токътады. Уьчюнчю гюн де Пайхаммар ﷺ шо сёзлени такъарлады, ва шо адам, биринчи гезик гёрюнюшюнде бир-дагъы да бизин алдыбызда токътады. Пайхаммар ﷺ гетгенде, Абдулхан бин Амр бин аль-Ас шо адамны арты булан барып, оьгъар: «Мен атам булан къавгъалагъанман ва уьч гюнню узагъында ону устюне бармажакългъа ант этгенмен, ва сен мени шо заманны ичинде сыйындырма рази болсанг, мен ант этген кююмде иш гёрежекмен», – дей. О гиши оьгъар оьзлерде яшама изну бере. Сонг Анас булай узата:

«Сонг Абдуллагъ ону булан уьч гюнню йибере, тек ол гечелер бироз сама да дуа этип гёрмей, ва янгыз уянгъанда

ва орунунда ари-бери айланагъанда, бары да затгъа гючю етеген Аллагълны ва Къудратны Есини атын эсерип: «Ал-

лагъ уллу», – деп айта эди. Танг намазгъа тургъанча шолай узатылып тербей. «Буса да, мен ондан яхшы затны гъакъ-

ында тюгюл эшитмедим, арадан уьч гюн гетгенде ол этген ишге байлавлу мени янашывумдан сонг, сансымайгъанлыкъ йимик мен оьгъар: «Мен оъзюмню атам булан эришмегенмен ва ону кююп уьйден чыкъмагъанман, тек мен Расулуллагъ ﷺ уьч керен: «Гъали сизин устюгюзге женнетде яшайгъанланы бириси гележек», – деген сёзлени эшитдим, сонг сен уьч керен алдыбызгъа гелдинг, ва мен сени ишлеринге къарамакъ ва сенден уьлгю алма токъташдым. Амма мен сен кёп санавда яхшы ишлер этегенни эслемедим. Демек, сен Расулуллагъ ﷺ айтгъан сёзлени нени яхшылыгындан етишгенсен?» – деп сорагъан Абдуллагъ. О адам булай жавап берген: «Мен янгыз сен гёрген затланы этемен». Мен гетме гъазирленгенде ол, магъа багъып, булай кюшду: «Мен янгыз сен гёрген затланы этемен, тек дагъы да – мени бусурманлардан биревню де алдатма хыялым ёкъ, Аллагъ оьгъар яхшылыкълар берегенде, биревню гюллемеймен».

Шо заман Абдуллагъ: «Шолардыр сени даражангны гётерген, биз шолай этип болмайбыз», – деген.

Эльнур Салаватов

– Къайнамам сув яравун сакълап болмай. Ол намаз нечик кьылмагъа герек дагъы?

чик де опурагъы батмайгъан кюйню болдуруп) намаз кьылмагъа герек, намазын кьоймагъа ярамай. Аврувундан сав болса, шо кепде кьылынган намазланы телеп кьыла, аврувдан сав болмай буса, гюнагъ ёкъ.

– Шолай авруву булангъы адам авратын яхшы кюйде байлап, бегетип (не-

– Кулиев дейген адам таржума этген Къуръан китапны охумагъа яраймы ва салафитлени акъыдасына гере юрюмеге яраймы?

буса, эркин кюйде тапсилрени кьолламагъа бола. Салафитлени гьакъында айтса, гъали бу сезню артына вагъгъабилер яшынган. Вагъгъабиланы артына тюшген адам буса, адашгъанланы артына тюшген. Шоланы терс, ялган, уллу гюнагълар къазанагъан ёлуну гьакъында кеп керенлер далилдер гелтирилди айтылган. Бу къавумдан арек турмаса, инсанны ахыры яхшы болур деп айтмагъа кьыйын.

– Аллагъны къаламын бар кююнде таржума этип болмайгъанны гьисапгъа алса, Яратгъаныбызны сезюн бар кююнде таржума этмеге бажарылмайгъанны англаса, таманлыкъ этедир. Къуръанны билмеге сюегенлер

–Атам башгъа къатын булан кьыдыра, анам буса шогъар бек къарсалай. Атабыз, биз де бар ерде, анабызгъа акъыра, давлаша. Шогъар гюнагъ боламы?

–Ораза тутмагъа не йылдан борч бола?

– Оразаны намаз кьылмагъа борч болган вакъти гелген заманда башлана, яни гьакъылбалыкъ болгъандан берли. Улангъашлар учун шо вакъти орта гьисапда 14,5 йылдан, кьызыяшлагъа буса – 12,5 йылдан башлана. Амма ата-ана авлетлерин намаз, ораза йимик ибадатланы бола туруп эртерек уйретмеге башласа, яхшы. 7 йыл битгенде яшлагъа намазны, оразаны гьакъында айтмагъа, билдирмеге ва нечик этмеге герекни англатмагъа атив болур. 10 йылдан шоланы этмеге башласа яхшы. Гьакъылбалыкъ чагъына этишгенде буса, шолар борч.

–Эгер атагъыз шариат талап этеген кюйде, озьюне бирдагъы къатын алган буса, огъар гюнагъ ёкъ. Гебин кьыймай аралыкъ юрюте буса, зина деген уллу гюнагъ этеген бола. Анагъыз булан эришегени де яхшы тюгюл, гюнагъ болмаса да, эрши ишдир. Балики, шогъар себеп да бардыр. Агълюде татывлукъ, исси янашыв болдурмагъа герекликни унутмагъа яшгъа да, ата-анагъа да ярамас.

– Пайхаммарны тувгъан гюнюн белгилемек (мавлет) бидаатмы? Гьадисге гере, бидаат – терс ёлгъа тюшюв, гъар терс ёлгъа тюшюв – жагъаннемни отуна гелтире. Мавлет охусагъ, бидаат этген болабызмы?

– Исламны душманлары мавлет охувда уллу зарал гере. Гертиден де, шо шолаймы экен деп бу соравны береген адам озью ойлашып къарсын чы. Мавлет охувда не бар? Мавлетде бизин бийибиз Расулюлагъны г яшавуну гьакъында айтыла, ол этген ишлер, ону хасиятлары суратлана. Шонда не яманлыкъ бар? Сегюлген бидаат деп айтыла яман ишлеге, яман мердешлеге гелтиреген затлагъа.

– Гюнагълар намаз кьылыв булан чайыламы?

Пайхаммарыбыз г булай деген (магнасы): “Гертиден де, борч болган беш намаз гюнагъланы сув насны чагъандай чай”. Дагъы да Пайхаммар г булай деген (магнасы): “Гертиден де, этилген гюнагълар, уллуларындан къайры, намаз кьылыв булан чайыла”. Нечик болса да, инсан гьакъ юрекден товба этмеге тарыкъ.

– Намаз кьылыв бусурманни гиччи гюнагъларын гертиден де чай, тек уллу гюнагълар намаз булан чайылмай. Уллу гюнагълагъа адам оьлтюрюв, зина этив, сигъручулагъа, палчылагъа барыв, олагъа инаныв ва шо кюйдегилери гире. Бизин

– Ванга дейген къатын озью оьльгюнче гележек йылларда болажакъны айтып гетген. Шогъар инанмагъа яраймы? Инанмай да нечик болайыкъ, ол айтагъан затлар болуп тура чы!

марны г да йиберген. Биз инанмагъа герекли Къуръанда кеп аламатлар бар, шо кепде Пайхаммарыбыз г да гьадислерде ахыр заманда болма тюшеген аламатланы айтган. Шо билимлеге гере, ахыр заман болгунча алдын бир-бир уллу аламатлар болмагъа тарыкъ ва шолар гъалиге болмагъан. Шолалыкъда, Къыямат гюн гелеген йыл болур деген хабар ялган демеге ярай.

– Аллагъу таала бизге Къуръан да тюшюрген, Мутгъаммат Пайхам-

–Эгер къатынгиши Ислам дин талап этеген затланы кюте буса (намаз кьыла, ораза тута), тек явлукъ байламай юрюсе, огъар герти бусурман гиши деп айтмагъа ярармы? Эгер явлукъ байламагъа огъар герти урула буса, нечик болур?

майтган саялы, олайлагъа жаза болажакъы да герти. Тыш герюнюшюне къарап, биз ол адамны иманы бармы-ёкъму деп айтмагъа болмайбыз. Неге тюгюл, юреги булан Ислам динни бары да талапларын къабул эте буса, тек иманны осаллыгъындан шоланы кютмей къоягъанлагъа имансыз деп айтмагъа ярамас. Намаз, ораза, озьге бары да ибадатыбызны биз озьобюз учун, Къыямат гюн жазадан сакъланмакъ ва Аллагъны разилигин къазанмакъ учун этебиз.

–Къатынгиши Ислам дин талап этеген кюйде намаз кьылагъан, ораза тутагъан саялы шабагъатланажакъы ачыкъ. Амма, озьге бусурман тиштайпалар йимик, явлукъ байла-

Охувчулагъа янгы китап

Аявлу охувчуларыбыз, сизин шатлы янгылыкъ булан кьутламагъа сюебиз. Гъали-гъалилерде ана тилибизде охувчуну тергевюн тартажакъ йимик китап басмадан чыкъды. «Оьлюден сонгъу яшав. Инсанны герти ватаны» деген китапда адам бу дуньядан геттенде ону не къаравуллайгъанны гьакъында кьужурлу кюйде язылган. Ахыратда не болагъанны, Сорав алынагъан гюн нечик болажакъны, Сырат кепюрге ва озьге янлагъа баянлыкъ берилген.

Бу китап белгили Имам Куртуби язган «Тазкират» деген китабыны кьысгъартылган къайдасы. Оьлюден сонгъу яшав болмайгъангъа ва тирилив болмайгъангъа инанмайгъанлар, шо китапны охугъан сонгъу даимлик яшавгъа инанагъан да бола ва иманлы да бола.

– Эри къатынына гъар эки сезюнден сонгъу «Гет», – деп айта буса, оланы гебини бузуламы?

(талак – айыраман) сезню айтмагъа тарыкъ бола, дагъы ёгъесе айырылыв болмай. Амма масхара гьисапда яда къоркъутмакъ учун шо сезню къоллама ярамай, эгер къолласа тавакъ бола.

– Айырылмакъ учун уьч керен хас

Аявлу охувчулар, "Мобильный байлавлукъ" деген рубрикабызгъа SMS-лер геле. Тюнде шоланы беребиз. Шолагъа сиз де язмагъа бола-сыз.

Бизин номерибиз:
8928-800-01-97

– Эргенги намазны телеп кьылмагъа яраймы?

заманында кьылмай намазын кьутгъарп бола. Шолай гезиклерде тез-тез кьутгъарылган намазны телеп тайдырмагъа герек бола. Эргенги намаз заманында кьылынмагъан буса, шону уянгъандокъ телемеге герек.

– Эргенги де, озьге намазны да кьылынмагъан буса, телеп кьылмагъа герек. Гъар адам да яшавунда тюрлю-тюрлю себеп болуп,

Рузнама

Май

дни	Утрений	восх.	Обеден.	После-обеден.	Вечерн.	Ночной
1	02:54	04:44	11:51	15:44	18:54	20:24
2	02:52	04:43	11:51	15:44	18:55	20:25
4	02:48	04:40	11:50	15:45	18:57	20:27
6	02:44	04:37	11:50	15:46	19:00	20:30
8	02:40	04:35	11:50	15:47	19:02	20:32
10	02:36	04:32	11:50	15:47	19:04	20:34
12	02:33	04:30	11:50	15:48	19:06	20:36
14	02:29	04:28	11:50	15:49	19:08	20:38
16	02:26	04:26	11:50	15:49	19:11	20:41
18	02:22	04:24	11:50	15:50	19:13	20:43
20	02:19	04:22	11:50	15:51	19:15	20:45
22	02:16	04:20	11:50	15:51	19:17	20:47
24	02:13	04:19	11:50	15:52	19:19	20:49
26	02:10	04:17	11:51	15:53	19:20	20:50
28	02:07	04:16	11:51	15:53	19:22	20:52
30	02:05	04:15	11:51	15:54	19:24	20:54